

กระทู้ถามที่ ๑๘๓

สภาผู้แทนราษฎร

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ปัญหาคนเร่ร่อน จรจัดในกรุงเทพมหานคร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังต่อไปนี้

คนเร่ร่อน จรจัดก่อให้เกิดปัญหาแก่ประชาชนในกรุงเทพมหานครอย่างมาก ทั้งในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน วัฒนธรรม การศึกษา ความสะอาดเรียบร้อยของบ้านเมือง รวมถึงเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ สร้างภาระให้แก่ประชาชนผู้เสียภาษีในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังเป็นการทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยวอีกด้วย ดังนั้นรัฐบาลจึงควรกำหนดมาตรการเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคนเร่ร่อน จรจัดในกรุงเทพมหานครอย่างจริงจังและชัดเจน เพราะคนเร่ร่อน จรจัดเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ อาจก่อให้เกิดปัญหาที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. หน่วยงานใดบ้างที่ทำหน้าที่ควบคุม ดูแล รวมถึงกำหนดมาตรการจัดระเบียบคนเร่ร่อน จรจัด และได้ดำเนินการใดไปบ้างแล้ว ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีมาตรการควบคุม แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับคนเร่ร่อน จรจัด หรือไม่ อย่างไร และใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเพียงใด ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายระยะยาวในการแก้ไขปัญหาคนเร่ร่อน จรจัด ในกรุงเทพมหานคร ให้เกิดผลชัดเจนเป็นรูปธรรมอย่างไรบ้าง ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เจิมมาศ จิ่งเลิศศิริ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๘๗

ของ นางเจิมมาศ จึงเลิศศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพมหานคร
เรื่อง ปัญหาคนเร่ร่อนจรจัดในกรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถามที่ ๑ หน่วยงานใดบ้างที่ทำหน้าที่ควบคุม ดูแล รวมถึงกำหนดมาตรการจัดระเบียบ
คนเร่ร่อน จรจัด และได้ดำเนินการใดไปบ้างแล้ว ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ การควบคุม ดูแล และกำหนดมาตรการจัดระเบียบคนเร่ร่อน จรจัด มีหลายหน่วยงาน
ดำเนินการในฐานะเจ้าภาพหลักและรับผิดชอบร่วมกัน กล่าวคือ

- ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่ดูแลความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยหาบเร่ แผงลอย คนเร่ร่อน ขอนทาน และอาชญากรรม

- ในพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานที่รับผิดชอบ
ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส
คนพิการ และผู้สูงอายุ มีหน้าที่ศึกษาวิจัยและจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครอง
พิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส และกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีหน้าที่ ดังนี้

๑) ให้การสงเคราะห์และช่วยเหลือคนเร่ร่อน จรจัด เมื่อได้รับการประสานกับหน่วยงาน
ที่รับผิดชอบในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น โดยรับเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่ง ๑๑ แห่ง
ทั่วประเทศ พร้อมทั้งจัดบริการปัจจัยสี่ การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การฟื้นฟูทางด้านร่างกาย อารมณ์
จิตใจและสังคม ตลอดจนการฝึกอาชีพตามความถนัด การจัดหางาน รวมทั้งสนับสนุนเงินสงเคราะห์
ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย เพื่อใช้ในการดำรงชีพและส่งกลับภูมิลำเนาตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานในการจัดระเบียบและสงเคราะห์คนเร่ร่อนตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๐
ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้สนับสนุนเงินสงเคราะห์เพื่อการดำรงชีพและเป็นทุนประกอบอาชีพ
จำนวน ๕,๑๑๖ ราย และส่งกลับภูมิลำเนา จำนวน ๑๗๕ ราย

๒) ดำเนินการสำรวจคนเร่ร่อนขอทาน โดยชุดปฏิบัติการร่วมกับเขตพื้นที่ใน
กรุงเทพมหานคร ทุกวันอังคารและวันศุกร์ โดยข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ พบบุคคล

เรื้อรัง จำนวน ๑๑๕ คน นำส่งเข้าสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่ง จำนวน ๘๕ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เก็บของเก่าขาย ตกงาน ส่วนหนึ่งมีอาการป่วยทางจิตประสาท ซึ่งได้นำส่งเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

คำถามที่ ๒ รัฐบาลมีมาตรการควบคุม แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับคนเรื้อรัง จรจัดหรือไม่ อย่างไร และใช้ระยะเวลาดำเนินการเพียงใด ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ รัฐบาล โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีมาตรการควบคุม แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับคนเรื้อรัง จรจัด โดยร่วมกับเครือข่าย NGO ให้ความรู้ความเข้าใจ เรื่องการประกอบอาชีพ ทักษะชีวิต สิทธิขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงสิทธิและรับบริการพื้นฐาน จากหน่วยงานภาครัฐ ให้กับชุมชนคนเรื้อรัง และดำเนินการช่วยเหลือและนำส่งสถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่ง เพื่อให้การดูแลในด้านต่าง ๆ อาทิ บริการด้านปัจจัยสี่ การรักษาพยาบาล ฝึกอาชีพและจัดหางานให้ทำ ติดตามครอบครัว โดยมีหน่วยงานที่ให้การสงเคราะห์ จำนวน ๑๑ แห่ง บ้านพักชั่วคราวคนจนเมือง ๔ แห่ง และศูนย์คนไร้บ้าน ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการอีก ๔ แห่ง นอกจากนี้ยังมีหน่วยสนับสนุน อาทิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร กองทัพบก เครือข่ายเอกชน ในส่วนระยะเวลาการดำเนินการ เป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกลุ่มคนเรื้อรังเป็นกลุ่มที่ไม่มีสถานะชัดเจน

คำถามที่ ๓ รัฐบาลมีนโยบายระยะยาวในการแก้ไขปัญหาคนเรื้อรัง จรจัด ในกรุงเทพมหานคร ให้เกิดผลชัดเจนเป็นรูปธรรมอย่างไรบ้าง ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ รัฐบาล โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีนโยบายระยะยาวในการแก้ไขปัญหาคนเรื้อรัง จรจัด ในกรุงเทพมหานคร ให้เกิดผลชัดเจนเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) จัดทำมาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส ซึ่งรวมถึงคนเรื้อรัง และมีการเผยแพร่มาตรฐานให้ท้องถิ่น องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและนำไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ๕ ดัชนี/ข้อกำหนด ๑๑ องค์กรประกอบ ได้แก่

- ข้อกำหนดด้านสิทธิทางสังคม/การคุ้มครองสิทธิ มี ๒ องค์กรประกอบ คือ การคุ้มครองสิทธิสถานภาพทางกฎหมาย

- ข้อกำหนดด้านความมั่นคงในชีวิต มี ๓ องค์กรประกอบ คือ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ข้อกำหนดด้านการศึกษา มี ๒ องค์กรประกอบ คือ การศึกษา ทักษะในการใช้ชีวิต

- ข้อกำหนดด้านเศรษฐกิจ มี ๒ องค์ประกอบ คือ การประกอบอาชีพ รายได้
- ข้อกำหนดด้านสังคม มี ๒ องค์ประกอบ คือ การเข้าถึงบริการ การบริโภคข้อมูล

ข่าวสาร

๒) ดำเนินการรื้อถอนขอทานทั่วประเทศ โดยจะทำการสำรวจคนเร่ร่อนขอทานพร้อมกันทั่วประเทศทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด เพื่อจะได้ทราบความเคลื่อนไหวของจำนวนคนเร่ร่อนขอทาน ตลอดจนพื้นที่ที่มีความรุนแรงของปัญหา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนช่วยเหลือและเป็นข้อมูลกลางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ดำเนินการด้วย

๓) ผลักดันร่าง พ.ร.บ.การควบคุมขอทาน พ.ศ. .... ให้มีผลบังคับใช้ โดยมีประเด็นสำคัญในการกำหนดความผิดและบทลงโทษแก่ผู้ที่เป็นธุระจัดหาให้ผู้อื่นมาเป็นขอทาน และกำหนดความผิดและบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้คนขอทาน ซึ่งถูกควบคุมตัวหลุดพ้นจากการควบคุมตัวไป

๔) จัดทำโครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อน ขอทาน เพื่อป้องกันการถูกหลอกลวง โดยมี ๓ กิจกรรมหลัก คือ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจสิทธิและโอกาสในการดำเนินชีวิต สร้างโอกาสในการเลือกเส้นทางชีวิต และเตรียมความพร้อมกึ่งผู้ครอบครัวและชุมชน

๕) กำหนดเขตพื้นที่ปลอดคนขอทานในกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรุงเทพมหานคร

๖) จัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังและสอดส่องดูแลคนขอทาน โดยจะเชิญร้านค้า ชุมชน ประชาชน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และองค์กรเอกชนในเขตพื้นที่นั้น ๆ ร่วมดำเนินการ